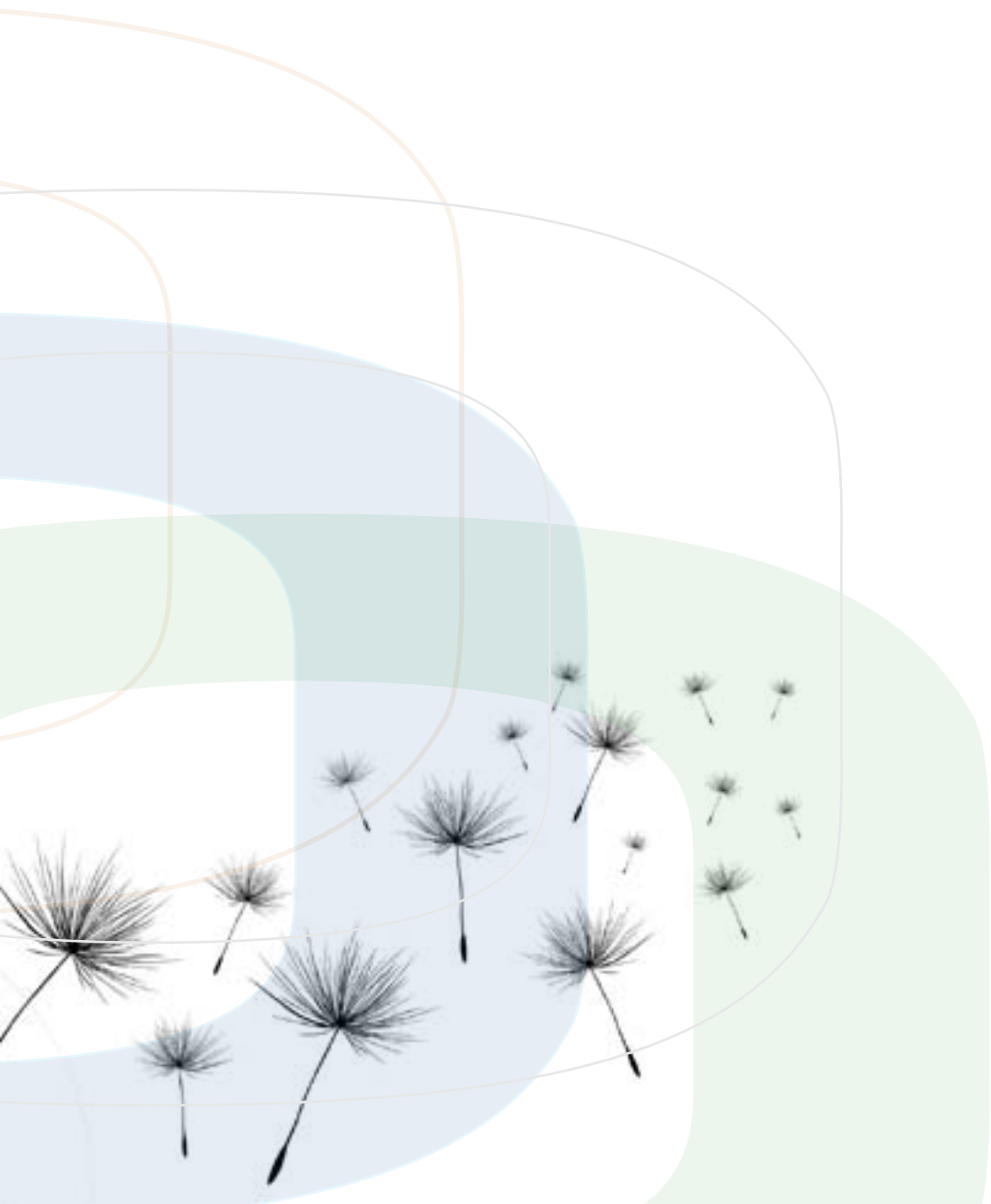

Det samnordiska kultursamarbetet 2010–2012 – mål och vision

Det samnordiska kultursamarbetet 2010–2012
– mål och vision

ANP 2010:755

© Nordiska ministerrådet, Köpenhamn 2010

ISBN 978-92-893-2118-1

Layout: Jette Koefoed

Fotos: ImageSelect

Upplaga: 1000

Tryck: Arco Grafisk, Skive

Tryckt på miljövänligt papper som uppfyller kraven
i den nordiska miljösvanemärkningen.

Publikationen kan beställas på www.norden.org/order. Fler
publikationer på www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Nordiska ministerrådet

Ved Stranden 18
DK-1061 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0200

Nordiska rådet

Ved Stranden 18
DK-1061 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0400

www.norden.org

Det samnordiska kultursamarbetet 2010–2012 – mål och vision

- 7 Mål och vision
- 9 Teman för det nordiska kultursamarbetet 2010–2012
- 15 Strategier och arbetsplaner

Mål och vision

Det samnordiska kultursamarbetet utgör en stark helhet. Samarbetet har stort inflytande på sin omvärld och återspeglar den grund av gemensamma värderingar som vi i de nordiska länderna står på. Samarbetet pekar framåt och är i stånd till att fånga upp och påverka de komplexa förändringar som pågår i våra nordiska samhällen och i världen.

Nordiska ministerrådet arbetar för att stärka det samnordiska kultursamarbetet – ett kultursamarbete där konst och kultur utgör en hörnsten i den gemenskap som binder samman de nordiska länderna.

Den nordiska samarbetsstrukturen inom kulturområdet har förändrats markant de senaste åren. Och målet är att göra samarbetet ännu mer öppet, transparent och flexibelt.

Denna utvecklingsprocess kommer att fortsätta de kommande åren då utmaningarna från omvärlden och i våra egna samhällen kräver att vi kontinuerligt anpassar förutsättningarna för det samnordiska kultursamarbetet.

Förändringarna följs upp kontinuerligt och den ingående utvärderingen av kultursamarbetet som inleds 2010 kommer att tydliggöra vad som ska ändras och utvecklas.

Varför samnordiskt kultursamarbete?

Det nordiska kultursamarbetet består av en stor palett av teman och satsningar inom allt från folkliga gemenskaper till den enskilda konstnärens arbete. Båda ska ha möjlighet att förkovras och utvecklas och samnordiska institutioner och programverksamhet bidrar till att skapa bra och flexibla ramar för detta.

Det samnordiska kultursamarbetet har tre övergripande mål:

1. samarbetet ska återspegla de prioriteringar inom kultur- och konstområdet som är gemensamma för de nordiska länderna,
2. samarbetet ska främja ett nordiskt perspektiv i de enskilda länderna,
3. samarbetet ska främja växelverkan mellan det nordiska och det internationella.

Nordiska ministerrådet har verksamheter och institutioner som arbetar för att nå målen, däribland de nordiska husen och instituten, de nordiska kulturprogrammen och dialogverket Nordiskt kulturforum.

Sex teman

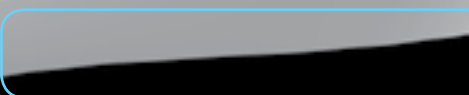
Strategin för det nordiska kultursamarbetet 2010–2012 består av sex prioriterade teman. Dessa är:

1. Det kreativa Norden – svar på globaliseringens utmaningar
2. Nordisk språkförståelse
3. Kultur för barn och unga
4. Den kulturella mångfalden
5. Det nordiska kulturarvet
6. Ministerrådets ordförandeskapsprogram för kulturområdet

Det samnordiska kultursamarbetet 2010–2012 – mål och vision beskriver övergripande strategier och teman för det nordiska kultursamarbetet 2010–2012.

FAKTA

Ministerrådet för kultur har 160 miljoner DKK till sitt förfogande per år. En stor del av pengarna går till kultur- och konstprojekt som konstnärer och kulturaktörer söker bidrag för i Nordiska kulturfonden och ministerrådets olika program. Andra medel går till utveckling och drift av de nordiska husen, instituten och institutionerna samt till de tre nordiska kulturpriserna.

Temat för det nordiska kultursamarbetet 2010–2012

1. Det kreativa Norden – svar på globaliseringens utmaningar

Mål

Nordisk konst och kultur ska vara mer synlig på den globala scenen. Nordisk konst och kultur ska bidra till att möta globaliseringens utmaningar och att utnyttja dess möjligheter.

De nordiska kulturministrarna har antagit en offensiv globaliseringsstrategi för det nordiska kultur- och mediasamarbetet som gör kulturen till ett självständigt profileringsområde i den samnordiska globaliseringsstrategin.

Kulturministrarnas globaliseringsstrategi Det kreativa Norden omfattar bl.a. initiativet Nordisk kultur i världen med tre stora satsningar under perioden 2009–2011. Det första steget var profileringen av nordisk film i Toronto år 2009. År 2010 exponeras nordisk landskapsarkitektur på Expo 2010 i Shanghai och år 2011 kommer den nordiska litteraturen att profileras på Salon du livre i Paris.

Under rubrikerna Ett synligare Norden, Ett kunnigare Norden och Ett välmående Norden profileras det

nordiska kultursamarbetet internationellt och i Norden.

Ett synligare Norden – Nordisk kultur ska profileras internationellt

Norden har förutsättningar att ligga i frontlinjen i den globala utvecklingen av kreativa yrken. De nordiska länderna har hög internationell status på områden som filmproduktion, musik, litteratur, arkitektur och design. Var för sig har länderna under de senaste åren tagit initiativ till samarbete mellan kulturlivet och näringslivet för att utnyttja de möjligheter som upplevelseekonomin skapar.

Ett kunnigare Norden – Norden ska producera och attrahera kunskap

Norden har förutsättningar att bli en central aktör i den internationella kulturella kunskapsutvecklingen. Det nordiska kultursamarbetet ska vara utgångspunkten för ökad talangutveckling och kompetensutbyte samt att lösa gränsöverskridande uppdrag.

Ett välmående Norden – nordiska traditioner med demokrati och dialog kan inspirera

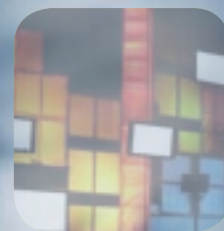
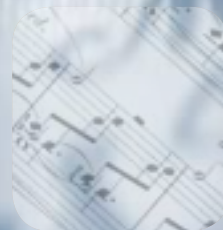
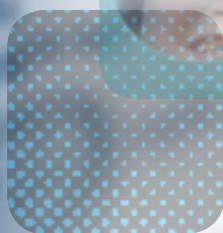
Norden är en förebild för andra regioner i världen när det gäller demokrati och dialog. Det nordiska kultursamarbetets bidrag till att skapa och sprida fredliga demokratiska samtal, kulturdialog och samspel mellan kulturer ska stärkas.

FAKTA

De kreativa industrierna utgör en ständigt växande och betydande del av den totala globala ekonomin. De kreativa yrkena är redan nu starka sektorer, men de har en ännu större utvecklingspotential.

KreaNord är en tvärssektoriell grupp för utveckling och profilering av kreativa branscher. Med policyrekommendationer, nätverksaktiviteter, utvecklingsarbete och profileringsaktiviteter ska KreaNord knyta ihop initiativ tvärs över kultur- och företagssektorerna i de nordiska länderna.

www.kreanord.org

2. Nordisk språkförståelse

Mål

Konst och kultur ska bidra till ökad nordisk språkförståelse. De nordiska språken ska vara tillräckligt synliga i det offentliga livet, i medier och på film. Böcker på Nordens samhällsbärande språk ska vara mer lättillgängliga.

Norden är i dag en mångspråkig region. Invånarna har goda språkkunskaper och språkpolitiken vilar på en demokratisk grund.

I en globaliserad värld kan Norden därför bli en språkpolitisk förebild för andra regioner. Mångspråkigheten skapar förutsättningar för kunskap, skaparkraft, perspektiv och internationella kontakter i en utsträckning som inte är möjlig i enspråkiga samhällen.

Kulturområdet har genom kulturutbyte, litteratur, film och tv unika förutsättningar att gå in aktivt och främja ökad språkförståelse mellan de olika språken i Norden.

FAKTA

Nordisk litteratur. Varje år ger Ministerrådet för kultur mer än 2,5 miljoner DKK i bidrag för att översätta litteratur mellan de nordiska språken. Det ger invånarna i Norden goda möjligheter att läsa litteratur av andra nordiska författare på sitt eget språk.

deras möjlighet till inflytande oavsett kön, etnisk, kulturell eller socioekonomisk bakgrund, ålder, hemort, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Barn och unga påverkas av insatser inom de flesta samarbetsområden inom Nordiska ministerrådet. Alla områden ska anta ett barn- och ungdomsperspektiv på sina aktiviteter. Kulturområdet är ett av de områden som har särskilt hög prioritet de kommande åren.

3. Kultur för barn och unga

Mål

Barn och unga ska ha bättre möjligheter att delta aktivt och skapa egna kulturuttryck. Barn och unga ska ha bättre tillgång till nordiska digitala medier av hög kvalitet. De nordiska husen och instituten ska förmedla och stimulera barn- och ungdomskultur.

Nordiska ministerrådet har antagit en strategi för barn och unga i Norden. Visionen är att Norden ska vara det bästa stället i världen för barn och unga. Målet är att skapa goda livsvillkor för barn och unga och att öka

NORDBUK (Nordiska barn- och ungdomskommittén) ger aktivt stöd till Ministerrådet för kultur. Det ska säkerställa att barn- och ungdomskulturen integreras inom alla relevanta delar av ministerrådets arbete.

FAKTA

Norden förr och nu är en webbplats för barn och ungdomar skapad i samarbete mellan Nordiska barn- och ungdomskommittén (NORDBUK) och Danmarks Radio med stöd från Nordiska kulturfonden. Webbplatsen ger interaktiv information om bland annat de nordiska ländernas historia, kultur och språk. Informationen kan användas i skolundervisningen om de nordiska länderna.

4. Den kulturella mångfalden

Mål

Den kulturella mångfalden i det nordiska kultursamarbetet ska öka.

Det nordiska kultursamarbetet ska både stödja och utveckla mångfalden inom kulturbegreppet för att säkra både allsidigheten och kvaliteten.

Det nordiska kultursamarbetet ska därför stödja ett stort utbud av aktiviteter – från folkliga gemenskaper till professionell konstnärlig verksamhet. Mångfald ska här förstås i betydelsen kulturell mångfald – både vad gäller målgrupper och innehåll.

Konst och kultur har goda möjligheter att bli de faktorer som bidrar till att allt fler kan ta del av de möjligheter som kunskapssamhället erbjuder till exempel vad gäller lärandeprocesser och social inkludering samt förebyggande insatser.

5. Det nordiska kulturarvet

Mål

Kultursamarbetet bidrar till att det nordiska kulturarvet bevaras, synliggörs, används och utvecklas.

Vårt kulturarv ger grundläggande kunskap om de traditioner och spelregler som utgör de gemensamma referensramarna i Norden. Genom att sätta fokus på kulturarvet kan sammanhållningskraften i Norden utvecklas och identitetskänslan och upplevelsen av både en lokal och regional tillhörighet stärkas.

Mötet med andra kulturer utmanar vår självförståelse och genom att göra många intresserade av kulturarvet – både det nationella och det globala – skapas förutsättningar för att kunna utveckla ett hållbart samhälle.

De nordiska länderna har lång erfarenhet av samarbete på kulturarvsområdet, både i Norden och internationellt. Det finns ett behov av att knyta ett tätare samarbete till UNESCO:s internationella konventioner om kulturell mångfald, kulturminnen och kulturarv samt Europarådets konventioner på kulturarvsområdet.

6. Ministerrådets ordförandeskapsprogram för kulturområdet

Mål

Ordförandeskapsprogrammet bidrar till att de nordiska kulturministrarnas prioriteringar utvecklas och realiserar. De antagna globaliseringssatsningarna genomförs. Kontinuiteten i kulturministrarnas arbete säkerställs.

Ordförandelandet i Nordiska ministerrådet lägger varje år fram ett särskilt sektorsprogram som ska återspegla och komplettera de insatser som görs inom ministerrådet. Ordförandeskapsprogrammet är därmed en viktig byggsten i förverkligandet av visionen för det nordiska kultursamarbetet.

Varje ordförandeskap arbetar för att skapa kontinuitet i förhållande till de tidigare och kommande ordförandeskapen.

Följande länder innehar ordförandeskapet under perioden 2010–2012: Danmark 2010, Finland 2011 och Norge 2012.

Strategier och arbetsplaner

Program:

- Nordiska datorspelsprogrammet
- Nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet
- Kultur- och konstprogrammet

Nordiska datorspelsprogrammet 2010–2011

Det nordiska datorspelsprogrammet ska säkra barn och ungdomar tillgång till material av hög kvalitet med en tydlig nordisk prägel. Aktiviteterna omfattar främst försäljning och export, digital distribution, konsument- och producentinformation samt expertstöd.

Programmet ska:

- Stimulera till högre kvalitet och ett större utbud bland nordiskproducerade datorspel för barn och ungdomar.
- Säkra en effektiv nordisk infrastruktur för utvecklare, producenter och distributörer av datorspel.
- Koordinera de gemensamma nordiska aktiviteterna.
- Säkra informationsutbyte och ökad kunskap om branschen.
- Etablera ett nätverk bland branschaktörer.

Nordiska datorspelsprogrammet förvaltas av Nordic Game Resources AB i Malmö, Sverige.

www.nordicgameprogram.org

Det nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet 2010-2011

Det nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet för kultur är öppet för deltagare från de nordiska och baltiska länderna. Programmet har tre moduler: mobilitetsstöd, stöd till nätverk och stöd till konstnärresidenser. Bidrag kan ges inom alla konstområden till vistelsestipendier, nätverksskapande inom de nordiska och baltiska länderna samt till konstnärresidenser för att ta emot professionella konstnärer och kulturarbetare från ett annat nordiskt eller baltiskt land.

De baltiska länderna deltar tillsammans med de nordiska länderna i finansieringen och i beslutsprocesser som rör programmet. Det nordisk-baltiska mobilitetsprogrammet ska bidra till:

- Ökad mobilitet för konstnärer, producenter och kulturaktörer från alla sektorer inom konst- och kulturområdet.

- Ökad etablering av nätverk för kulturaktörer.
- Ökad residensverksamhet.

Kulturkontakt Nord, Sveaborg, Finland, har ansvaret för programmets administrativa stödfunktion.

www.kknord.org

Kultur- och konstprogrammet 2010–2011

Kultur- och konstprogrammet är öppet för nordiska kulturaktörer och konstnärer, kultur- och konstinstitutioner samt kultur- och konstorganisationer. En justering av programmet har gjort det möjligt för kulturaktörer inom amatör- och frivilligsektorn att söka medel från programmet från och med år 2010.

Kulturkontakt Nord, Sveaborg, Finland, har ansvaret för programmets administrativa stödfunktion.

www.kknord.org

Det samnordiska kulturförbundet 2010-2012 – mål och vision

Kulturkontakt Nord

Kulturkontakt Nord arbetar med information och operativa uppgifter samt administrerar tidsbegränsade temabaserade program. Kulturkontakt Nord ska dessutom koordinera och betjäna de grupper med sakkunniga som har det fackmässiga ansvaret för beviljande av projektmedel.

Kulturkontakt Nord ligger på Sveaborg, Helsingfors, Finland.

www.kknord.org

De nordiska husen och institut- en – Färöarna, Island, Finland, Åland och Grönland

De nordiska husen på Färöarna och i Island och instituten i Finland, på Åland och i Grönland är vitala plattformar för det nordiska samarbetet och utför viktiga uppgifter som rör information, förmedling och lansering.

Nordiska ministerrådet har även kontor i Estland, Lettland, Litauen och nordvästra Ryssland.

Nordiska kulturfonden

Nordiska kulturfonden beviljar stöd till kulturprojekt i Norden och nordiska projekt utanför Norden. De projekt som får bidrag återspeglar hela kulturlivet och omfattar allt från bildkonst, teater, musik och dans till litteratur och nya medier. Även utbildning, forskning och tvärssektoriella projekt omfattas i det som fonden kan stödja. Inom utbildnings- och forskningsområdet prioriteras projekt med anknytning till konst och kultur.

Under perioden 2010–2012 ska Nordiska kulturfonden och Nordiska ministerrådet föra en nära dialog med varandra för att utveckla det nordiska kultursamarbetet.

Nordiska kulturfondens sekretariat ligger i Köpenhamn, Danmark.

www.nordiskkulturfond.org

Nordiskt informationscenter för medie- och kommunikations- forskning (NORDICOM)

NORDICOM:s uppgift är att förmedla kunskap om medie- och kommunikationsforskningen samt medieutvecklingen i de nordiska länderna.

Nordicom förvaltas av Göteborgs universitet, Sverige.

www.nordicom.gu.se

Nordisk Film & TV Fond:

Nordisk film- och tv-fonds främsta syfte är att främja film- och tv-produktioner av hög kvalitet i de fem nordiska länderna (Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige). Det görs genom att anslag ges för finansiering av långfilm, tv-fiktio/serier och kreativa dokumentärfilmer.

Nordisk film- och tv-fonds sekretariat ligger i Oslo, Norge.

www.nordiskfilmogtvfond.com

Nordisk journalistisk fortbildning

Det är Nordiskt journalistcenters (NJC) övergripande uppgift att via kurser, seminarier och andra kompetensutvecklande åtgärder skapa och fasthålla mediernas intresse för nordisk samhörighet och kulturell gemenskap.

Nordiskt journalistcenter ligger i Århus, Danmark.

www.njc.dk

De nordiska kulturpriserna i litteratur, musik och film

De nordiska kulturpriserna bidrar till att synliggöra det nordiska konst- och kulturlivet. År 2009 beslutade man att genomföra en enad satsning för att profilera priserna. Initiativet ska bidra till att synliggöra den viktiga satsningen som priserna representerar inom kultursamarbetet och för att skapa samarbete och synergieffekter mellan priserna och profileringen av dem.

Filmpriset administreras av Nordisk film- och tv-fond, litteraturpriset av Nordiska rådets svenska delegation och musikpriset av Nordens Hus på Färöarna.

Dialog – Nordiskt kulturforum

Nordiska ministerrådet arrangerar konferenser, seminarier och workshops under rubriken ”Nordiskt kulturforum”. Kulturforumet ger möjlighet till idé- och informationsutbyte mellan ministerrådet och aktörerna inom kultur- och konstlivet.

Nordiskt kulturforum är ministerrådets viktigaste informationskanal i arbetet med att säkra utvecklingen av programmen och framtida initiativ för kulturlivet i Norden. Kulturforumet som dialogverktyg ska därför utvecklas för att säkerställa att dialogen förs på ett ändamålsenligt sätt.

Varje nordiskt kulturforum ska mynna ut i konkreta förslag till kulturministrarna om hur kultursamarbetet kan utvecklas. Temat för kulturforumet ska alltid återspegla kultursamarbetets övergripande mål.

Utvärdering

Reformen av det nordiska kultursamarbetet, som implementerades från och med år 2007, ska utvärderas ingående. Arbetet inleddes år 2010 och avslutas år 2011. Utvärderingen ska bland annat ge svar på om det nordiska kultursamarbetet upplevs som användarvänligt, flexibelt och översiktligt.

Efter att halva tiden för utvärderingen gått har en rad justeringar gjorts och dessa finns nu inarbetade i denna strategi med mål och visioner för kultursamarbetet. Justeringarna har tagits fram i dialog med konst- och kulturområdet, bland annat vid två kulturforum år 2009.

Vidareutvecklingen av det nordiska kultursamarbetet – innehåll och metoder – kommer att grundas på efterfrågan hos och inpass från både politiker och fackmän.

norden

Nordiska ministerrådet

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

ANP 2010:755
ISBN 978-92-893-2118-1